

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átveve:
 Egész évre . . . 6 frt — kr.
 Negyedévre . . . 1 & 50 >
 Helyben házhoz hordva:
 Egész évre . . . 8 frt — kr.
 Negyedévre . . . 2 frt — kr.
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre . . . 10 frt — kr.
 Negyedévre . . . 2 & 50 >

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

M megjelenik minden nap a hétfői és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Apáczá u. 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszaszolgáltatására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 kr.

NAGYVÁRAD, július 15.

Bizalmi feliratok és kérvények.

Nem tagadhatja senki, hogy az utóbbi választásoknál a szabadelvűnek csúfolt párt óriási többségét erőszakoskodás, a legcínikusabb vesztegetések, lélekvásárlások és a szurony hatalma hozták össze. Sajátságos mégis, hogy az ily módon összehozott többségre támaszkodó kormány is mennyire igyekszik azon, hogy erőszakos, jogtörő és jogfeladó működésének legalább a törvényesség látszatát megadhassa. Örvendetes jelenség ez mindenestre, mert azt mutatja, hogy a kormány tisztában van azzal, miszerint Magyarországon még nem halt ki teljesen az alkotmányosság iránti érzék és hogy a kormányt óriási többségével együtt kiméletlenül elseperheti a felzúduló nemzeti közvélemény, ha szervilizmusát a maga meztelenségében mutatná ki.

Hogy Bánffy Dezső valami kiváló képzettségű, jeles államférfi volna, azt még szabad, független gondolkozású ember Magyarországon nem állította. Azokat a talpnyaló rabszolgákat, kik nem pirulnak róla mégis dicshimnuszokat zengeni, ilyeneknek nem tekinthetjük. De, hogy Bánffy csekély képzettsége dacára, vagy talán épen azért, egy rendkívül ravasz, körmönfont róka, azt kénytelen mindenki elismerni.

Könyelműen ígéretet tett Badedinek, hogy a cukorprémiumról szóló törvényjavaslatot keresztülvizsgálja. Annál könnyebben ígerte ezt meg, mert az egész ügyet

jelentéktelennek tartotta. Azt ugyanis, hogy ő tudta, tanulmányozta volna előre hogy hány millió indirekt adót jelent ez a törvényjavaslat Magyarország terhére és Ausztria javára, róla feltételezni nem lehet. És nagy Magyarországon bizonyára senki sem volt jobban meglepődve, mint ő, midőn látta, hogy ezen jelentéktelen látszó javaslat keresztülvitele mily óriási nehézségekbe ütközik. Az ellenzék súlyos argumentumait a javaslattal szemben agyonhallgatja. Óriási többségének egytől-egyet langeszü(?) tagjait eltiltja attól, hogy a javaslat védelmére keljenek, annak az országra jótékony, czélszerű hatását bizonyíthatják(?) Ő maga, vagy kormánya erre képtelen. — Itt nem okos emberre, az államférfira van szükség. Itt már csak a róka ravaszsága segíthet.

És Bánffy ehhez oly remekül ért! Egyébhez ugyan nem ért, de ebben aztán igazi mester!

Mennek azok a bizalmas rendeletek a belügyminiszteriumból a méltóságos főispán urakhoz, a közvélemény-csinálás szigorú parancsával. A főispán urak érintkezésbe lépnek a gazdasági egyesületek hangadó férfijaival és a szolgabírák útján a nagy közönséggel. A gazdasági egyesületek gyűlést tartanak, és a szabad, független(?) gazdák nevében és megbízásából bizalmukat fejezik ki a kormány bölcsessége(?) iránt, és kérik a cukorjavaslat gyors keresztülvitelét. Mert hát ez a javaslat oly fontos az ország gazdasági életére, hogy kellő időben leendő meg nem szavazása gazdasági válságot idézne elő az országban. — Hogy az,

ország, melyben a prémium elejtése gazdasági válságot idézhetne elő, csak Ausztria lehet, de semmiesetre sem Magyarország; hogy a prémium fenntartása csak az összrakosság megadóztatását képezi a milliomos cukorgyárosok javára; hogy a termelő gazdák egy krajczárral sem kapnak többet répáikért a prémium behozatala óta, mint kaptak azelőtt: minderről bölcsen hallgatnak ezen bizalmi nyilatkozatok és kérvények.

És ezek az ily módon készült kérvények és feliratok képezik majd a nagy slágert a kormány eme kis játékában. Rövid idő múlva gyönyörködve hallhatjuk, olvashatjuk majd, mily nagy triumphussal játsza ki a kormány ezen slágerket, Ezek lesznek az egyedüli argumentumai a vitában. »Az ország egész gazdasági közönsége kívánja, nélkülözhetetlennek tartja ezen javaslatot«, — fogja nagy büszkén kivágni, hivatalos és félhivatalos szócsövei útján világgá kürtölni a kormány.

A szabadelvűpártnak csúfolt pigra massa meghajlik ezen ellenállhatatlan argumentum előtt; szavaz, mint a karikacsapás; lomha tömegével agyonnyomja a küzdő ellenzék; a cukorprémium javaslatból törvény lesz: — a ravasz róka Bánffy pedig markába nevet.

Hát nem vagyunk-e mi magyarok irigylendők? Van-e a világon még egy nemzet, melynek kormánya ily hiven tudná törvényé emelni a nép való akaratát? Boldog Magyarország, melynek sorsát a Bánffy kormány bölcsesége intézi.

. . . f.

A „TISZÁNTÚL“ TARCZAJA.

Egy tüsszentés.

Irtá: Kincs István.

Azt a tüsszentést Bényei Sarolta cselekedte meg. Annak köszönhető a boldogságát.

Hanem ne tessék aztán hinni, hogy valami elragadó szépségről, festő rózsabimbóról fiatal leányról vagy özvegyről leszen szó. Oh! dehogy. Bényeiné nem tartozott ebbe a klasziszba. Pedig hát özvegynek ő is özvegy lett volna, szépek szép is lehetett valamikor, ha a világ ilyet vénasszonyról mindjárt hinni nem is akar.

Elhiszem én.

Sokszor elnéztem Bényeinét. Hogyan érdekelt, a mint ott ült ablakommal szemközt az udvari borostyán alatt. Többnyire kötött, én rajtfelédtem néha tekintetemet. A hetvenesztendő suly két vállán nem bírta még meghajtani derekát. Ránézos homloka néha kisimult, szürke szemébe valami fény villant meg közbe, félíg nyitott ajkaira mosoly szegődött, miközben balkezevel czikkere után kapott — ilyenkor képzeletemben kiegészítettem a fonyadt arcot az ifjuság rózsáival, a sárgásba hajló deres fürtöket a sötét éjszaka árnyával és ott állott előttem, ki volt, mi volt Bényeiné.

Szegény asszony! bármilyen voltál is egykor

most annak dacára csak egy szegény elhagyott özvegy asszony vagy.

Férje mint őrnagy esett el az utolsó olasz hadjáratban, azóta van egyedül, vigasztaló, rokon és tegyük hozzá még ismerős nélkül is Száraz fa ő már, melynek ága nem hajt új levelet, gyökere nem ad új hajtást.

Pedig a száradó törzs mellett fakadt egy hajtás, a kis öcsése volt az, boldogult testvérének a fia. Az ő vére volt Farkas, ő is nevelte azért, ő oltotta bele a nemesebb érzéseket, tőle tanulta a büszkeséget, mely manap az önértetes férfi legszebb dísz, ő becézte szerette, hiszen árvák voltak mindketten ugyanis egymásnak teremthette csak őket az Ur-isten.

Szegény Bényeiné! Azt hitte gyámola lesz neki az a fiú élte öreg napjaiban, nem fogja elhagyni a világon sohasem.

És mégis elhagyta. Tulajdon büszkesége vette rá, büszkesége, melyet a néni oltott különben nemes szíve rejtekébe.

Mikor iskoláit végezve állásra tett szert, azzal lepte meg Bényei Saroltát, hogy nyomban megházasodik. El akart venni egy leányt, kit régóta ismert s mivel szerencsétlenné tette most föl akarta emelni szegényéből: nevet akart adni annak a kis ártatlannak, ki nem lehetett felelős a szülők botlásáért.

Farkas mindent elmondott a jó néninek. Kitérta neki szívet s azt kérdezte, mi a véleménye.

És Bényeinének ez volt a véleménye, hogy összeráncolta homlokát, fölcspitette a czikkereket s szűró tekintettel meredt öcsésére. Pausa következett, huszu kinos szünet. A lélegzet szinte elhalt az ajkon, a szív össze tudott volna facsarodni.

— Olyan nőt nem török családunkban. — tört ki végre büszkén hátraszegve fejét az asszony — értettél, Farkas? olyat nem török!

Az ifjuban is felébredt a büszkeség. Fölemelkedett helyéről, meghajította magát s szó nélkül távozott.

Megtette, a mit becsület parancsolt neki: elvette azt a leányt.

Néni és öcs között szakadás állott be, feneketlen mélység tántogott már közöttük, melyet sem a szép mult kedves emlékei, sem az elhagyatottság érzete áthidalni nem tudott. Az asszony hallani sem akart a háladatlanról: kitagadta. Farkas pedig annál százsorta büszkébb, volt hogy sem könyörögni tudott volna Bényeinének. Ő dolgozott, dolgozott magáért és családjáért.

Nem szorult senkire.

Kilencz hosszú esztendő telt el így.

Bényeiné panaszszó nélkül viselte elhagyatottságát; senkivel a világon nem barátkozott. Volt anyyja, többje is, mennyiből megélhetett, más nem törődött ő vele, ő nem törődött másokkal. Magába zárkozva töltötte özvegysége árvaságát. Az esztendők nem hajtották meg

Országos Nemzeti Szövetség.

Ki tagadná, hogy közviszonyaink ziláltak? Társadalmunk beteg, megöli a közönyt. Munkásaink hazafias jótékonyágát megméltatja a nemzetközi szocializmus; és nemzeti egységünk ellen tör a nemzetiségi agitátorok aknamunkája.

Lehet-e közönyösöknek maradnunk, midőn látjuk, hogy az egykor oly lelkes magyar társadalom szétfoszlik és darabokra szakad, hogy nyomában ellenségeink rögtön rávessék magukat a haza testére? Lehet-e közönyösnek maradni nekünk, midőn a magyarnál nagyobb nemzetek sem látják feleslegesnek a társadalom folytonos ébrentartására egyesületeket, ligákat alakítani? Midőn látjuk azt, hogy a nálunk jóval kisebb Romániában mily eredményeket volt képes elérni a román liga, a hatalmas nagy Németországban a Schulverein, Oroszországban a panszláv egyesület, Szerbiában a Maticza, stb. stb. — a melyek mind-mind az illető nemzetek társadalmának verhetetlen és le nem nyűgözhető polgári hadserege?

És a midőn mindezeket szemléljük, lehet-e közönyösöknek maradnunk a magyar ligával, az Országos Nemzeti Szövetség-gel szemben, melynek hatalmas és nagy nemzeti feladatokat képező céljait örömmel és lelkesedéssel kell nemcsak üdvözölni, hanem felkarolni és támogatni is minden magyar embernek.

Nagyon találóan mondotta Péchy Tamás, ez az ideális gondolkozású államférfi, a Nemzeti Szövetség múlt évi közgyűlésén: A Nemzeti Szövetség nem szorosan vett kultur-egyesület, nem is akar azoknak versenytársa lenni. De meg ha az lenne is, ámbár inkább azoknak munkálkodását van hivatva teljesen eredményessé tenni, akkor is lelkesedéssel kellene e Szövetséget felkarolni és hatalmassá tenni minden magyar embernek, hisz bármilyen versengésből is nem az egyesületek valamelyike, hanem a haza kerül ki győztesen.

A nemzeti szövetség nem foglalkozik politikával s kitűzött céljait tisztán társadalmi uton akarja keresztül vinni és hogy feladatai egyúttal nemzeti feladatok is, bizonyítja az, hogy vezetőségében még politikai életünk kitűnő vezetői is vezérei is pártkülönbség nélkül helyet foglalnak. Péchy, Teleki, Jókai, Bartha, Chorin, Szapáry Gyula, Apponyi is érvényesítik tudásukat és tapasztalataikat a Szövetség társadalmi, — munkásügyi és nemzetiségi osztályaiban.

A társadalmi osztály a hazafias érzés ébrentartásáról és a fajszeretet növeléséről gondoskodik s nem téveszti szem elől az aránytalan gyermekhalandóság fontos kérdését

derekeit, az elhagyatottság nem törte meg büszkeségét.

Egyszer azután levél érkezett.

Az a nő írta, ki miatt öcsésével szakított. Azt írta abban, hogy férje párbajban elesett s ő egyedül áll gyermekével gyámol nélkül a világon. Eddig Farkas büszkesége nem engedte, hogy a nénihez közeledjék, hogy könyörögve esdjen tőle bocsánatot, bár nem vétett ellene most azonban férje nem áll már útjába s hozzá a szükség is hajtja rá. Könyves szemmel s kulcsolt kezzel kéri tehát, könyörüljön meg rajtuk s bocsásson meg az anyának, az ártatlan gyermeknek.

Bényei Sarolta tüveges tekintettel meredt a sarokra. Vihar készült a szívében. Kilencz év, kilencz hosszú esztendőnek minden keserősége és bánata — kelt ki sirjából hirtelen, hogy megannyi árnyként megkisértsék büszkeségét. Azt se tudta, mit csinál; tollat ragadott egyszerűen s szenvedélyes kézzel írta meg levelét: »Öcsém halálával az utolsó kapocs is elszakadt közöttünk. Ti idegenek vagytok rám nézve s ha nem is volnátok azok, méltatlankat még akkor sem ölelnék keblemre

Bényeiné»

A czvikker reszketni kezdett szeme előtt. Hanem mégis, hogy ezt a levelet megírta, szinte megkönnyebbült. A bosszu, a rettentő bosszu olyan jól esett, kimondhatlan édes volt neki.

Most meg a szeme kezdett rezegni. Mintha

sem. — A munkásügyi osztály vezetésénél az az uralkodó felfogás, hogy a munkásoknak sokban jogos kívánságai kielégítést nyerjenek, ám másrésztől a munkaadóknak zaklatását és indoktalan megterhelését sem téveszti szem elől.

A nemzetiségi osztály, míg egyrésztől külföldre szakadt honfitársainkat igyekszik a hazának megszerezni és segíezni, addig másrészt a nemzetiségi izgatók munkáját ellensúlyozza az egyenlenség helyét a kölcsönös bizalmat igyekszik felbreszteni és megerősíteni. — A sajtó osztály végül a külföld nagyobb tagjaival tart fenn összeköttetést, hogy hazai viszonyainkról azokat az igazsághoz hiven tájékoztassa.

És a Nemzeti Szövetség e hatalmas munkák végrehajtására kíván-e talán tagjaitól valami nagyobb pénzajánlatot? Nem. Nem pedig azért, mert egész helyesen abból indul ki, hogy alig számbavehető anyagi áldozattal (rendes tagsági díj 50 kr. egy évre) a társadalom legszélsőbb rétegeit is képes lesz megnyerni nagy nemzeti érdeket képező feladatainak.

Ezt a nagyfontosságú célt az O. N. Sz. különösebben a decentralizáció útján, t. i. a vidéki szövetségek szervezésével tartja elérhetőnek. Az alapszabályok szerint ugyanis mindenütt, ahol nagy községben 50 és kis községben 20 tagja van a szövetségnek — vidéki szövetség alakulhat, mely szerves egészet képez a központtal. E vidéki szövetségek értesítése által a központ mindig tájékozta va lehet az egész ország társadalmi, munkásügyi és nemzetiségi viszonyairól, úgy hogy valamely baj megállítására mindig idejekorán léphet közbe, vagy utmutatást nyújthat az illetékes tényezőknek az orvoslás módjaira.

A vidéki szövetségek megalakítása rendkívül megvan könnyítve mert hisz minden városban van olyan önzetlen lelkes hazafi, aki vesz magának annyi fáradságot, hogy felír a központhoz (VII. Akácza-u. 32) s bejelenti azokat a férfiakat, a kik hajlandók a szervezőbizottságot megalakítani. A központ szívesen küld gyűjtőívet, mely a szervező bizottsági tagok között szétosztván, a megalakuláshoz szükséges tagok rövidesen összegyűjthetők. Elnökököt saját hatás körükben választanak s az alakuláson a központ is képviselteti magát. — Ily vidéki szövetségek alakultak eddig Aradon, Szerencsen, Brassóban, és külföldön Bécsben. A most folyó lázas szervezkedés következtében öszre már 9—10 vidéki szövetség megalakulása van bejelentve.

Ime ez vázlatosan az Országos Nemzeti Szövetség célja és működési tere, melyet minden hazafi csakis magasztosnak, lélekemelőnek

a fény bántotta volna, két szemöldökét összevonta, fejét fölkapta s a következő pillanatban tüszentés halatszott a szobában.

A czvikker reszketve ugrott le az orráról. Bényeiné idegesen kapott utánna, de a szemüveg helyett a tintatartóba akadt remegő kezével és feldöntötte azt.

A tinta éppen a levélre ömlött s fölismerhetlenné tette a sorokat, melyekkel annak a szerencsátlan nőnek a szívébe tört akart verni. Bényeiné szoborrá változott. Révedező szeme gondolat nélkül meredt a levél közepén alakult csipkézett tintafoltra. Hosszu idő kellett neki, míg össze tudta szedni magát.

Másik levelet kellett írnia.

És megírta azt is. Azt írta meg abban:

»Jertek kedveseim, tárt karokkal vár szerető rokonotok.

Ideges izgatottság vett rajta erőt, mikor azokat a sorokat borítékba tette. Szíve remegett, fénytelen szemében örömsugár gyult; sirni könyezni tudott volna abban a pillanatban. Kilencz hosszú év óta először volt olyan boldog...

És az elhagyott nem volt többé elhagyott. Eddig egyedül ült naphosszat szemközt ablakkal a lugasban — ezentul hárman jelentek meg ott: egy halavány magas asszony, egy, szőke fürtű leányka és Bényeiné. És Bényeiné ott felelte a kötést ölében, csak egyre enyelt azzal a kis angyalal, ki az elhagyott néni hervadó őszét virágos tavaszra változtatta ismét.

és a hazára nézve üdvösnek tarthat. Évtizedek szomorú tapasztalatai voltak szükségesek ahhoz hogy ily nagy arányú liga megalakuljon s eredményes működésbe bizalmat helyezünk, mert hazánk legjobbjai álltak élére.

A nemzeti közszellem újja születését és megerősödését a fajszeretet hatalmas megnövekedését s a már türethetlenné vált társadalmi ellentétek elsímitását és kiegyenlítését reméljük és várjuk mi az Országos Nemzeti Szövetségtől.

Katona Béla.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, július 15.

A képviselőház mai ülése délelőtt fél 11 órakor kezdődött.

Elnök: Szilágyi Dezső.

Jegyzők: Gróf Eszterházy Kálmán, Nyegre László, Lázár Árpád.

A kormány részéről jelen vannak: Báró Bánffy Dezső, Lukács László.

A mult ülés jegyzőkönyvét felolvassák és hitelesítik.

Elnök: Jelenti, hogy Zmertić Iván egészségi okokból 6 heti szabadságot kér. Megadatik.

Rakovszky István a téglagyári munkások sztrájkja ügyében sürgős interpellációt jelentett be.

Következik a napirend: a czukoradóról szóló törvényjavaslat tárgyalásának folytatása.

Wittmann János: Mindenekelőtt a kormánypárthoz fordul s azt mondja, hogy ha a párt meg van győződve annak a szövegen levő törvényjavaslatnak helyességéről, igazságosságáról, úgy tegye meg a párt a haza, a parlament, a kormány iránt tartozó kötelességből, hogy az ellenzék által keltett vitában vegyen részt s hozzon fel érveket az érvek ellen. De hát a kormánypárt tagjai a fehér asztal mellett megvallják, hogy biz ez a javaslat nem érdeke Magyarországnak; itt azonban nem merik azt megvallani. A tuloldal nem tekinti a nép érdekeit, mert hiszen nem is a néptől kapja a mandátumát, hanem a kormánytól, ezért a kormány szekerét tolja. A nép az ilyen összevászárólt párttól nem várhat semmit. (Zaj a jobboldalon.) Egy kéréssel fordul azokhoz, akik nem Bánffy pénzén, hanem a saját érdekeik folytán kapták a mandátumot: hogy engedhetik meg azt, hogy az ilyen javaslatot megszavazzák és hogy éppen a kormány vesse az ellenzék szemére azt, hogy elárulja a hazát. Csodálja a kormánypártot, hogy tudja túrni miniszterelnökének eljárását, annak a miniszterelnöknek, akire azelőtt sem adtak semmit, mielőtt miniszterelnök volt és azután sem fogtak semmit adni rá, majd ha nem lesz itt. Ugron Gáborról és Bartha Miklósról beszél ezután, akik kimaradtak a Házból.

Elnök: Figyelmeztetem a képviselő urat, hogy eddig még mindig a választási visszaélésekről beszélt, térjen már át a tárgyra.

Wittmann János: Annyiban összefüggésben van Bartha és Ugron ügye a czukorprémiummal, mert ha ők itt lennének, a czukorprémium tárgyalása sokkal veszedelmesebb stádiumban volna. Arról beszél ezután, hogy ha titkos szavazás volna a választásoknál, a fejét teszi rá, hogy Bartha Miklós négyszerte nagyobb többséggel jönne be a házba, mint a tuloldal akármelyik tagja. Kérde a tuloldalt, hogy ha ők okos tanácsot akarnak, van-e köztük egy is, aki Bánffyhoz fordul tanácsért. (Nagy derűtség a baloldalon.) Ime a miniszterelnök urnák egy szava sincs a javaslatához.

Sima Ferencz: De van mosolya!

Wittmann János: Neki mindegy, akár Bánffy a miniszterelnök, akár Pulszky Guszti, de hogy valaki oly csekély tehetséggel, mint amilyen Bánffyé, ugyszólván haszonbérbe vegye a miniszterelnöki széket, ez már valamivel több a hiúságnál. A Bánffy politikája nagyon veszélyes és káros ugy az országra, mint a saját pártjára nézve. (Ugy van a baloldalon.) Gazdasági szempontból fejtegeti ezután a javaslatot. Rettenetes, nagyon szomorubajnak tartja azt, hogy míg a budapesti új háznak har-

minaz évi adómentességet adnak, addig a szegény földesgazdát végképpen kiszarolják. Pedig bizony azok a házak meghozzák a maguk jóvedelmét, míg a földesgazda ki van téve mindenféle elemi csapásnak. Am ezzel nem törődhetik a végrehajtó: kiveszi az utolsó párnát is a földesgazda feje alól, ha nem fizeti meg óriás adóját. (Ugy van a baloldalon.) Nagy abnormitás az, hogy a cukorgyáraknak nagy kedvezményeket adnak a szállítás terén, míg ha a gazda szállítja terményeit, az neki éppen háromszor annyiba kerül, mint a gyárosnak. (Ugy van, ugy van a baloldalon.) Komoly válság előtt állunk és ha a törvényhozás nem talál módot a gazdaközönség helyzetének javítására, rövid idő alatt lesz itt olyan kivándorlás, amely könnyen bajba döntheti az országot. (Zajos helyeslés a baloldalon.) A kiscgazdáinkon csak úgy segíthetünk, ha a mezőgazdasági ipara nagyobb súlyt fektetünk. Különösen fontosnak tartja a szarvasmarha és sertésenyésztést, amely iparágakat mostanáknak rettenetes csapások érték. Ott van a sertésvész, amely az exportot teljesen megakasztotta. Azt hiszi, hogy amint Ausztria az ő népének biztosítását a cukorprémiummal istápolja, mi is megtehenénk a mi gazdáink érdekében, hogy őket nagyobb mértékben segítsük. Ő élén áll egy takarékpénztárnak, nem afféle uzsoratakarékpénztárnak s mint ilyen látja, hogy igenis lehet a gazdákon segíteni olcsó pénzzel. Ne engedjük t. Ház elpusztulni, kivándorolni ezt a jó magyar fajt, nem tud ez másutt megélni, mint itt, ezen a földön, mert ennek az éghajlatához, van szokva; másutt elpusztul. Végül kijelenti, hogy a javaslatot nem fogadja el.

Guttner Gyula kijelenti mindennek előtt, hogy a javaslatot nem fogadja el. A miniszter maga is bevallotta, hogy a kiviteli prémium rendszert nem tartja helyesnek. Helytelennek tartja a kormány azon álláspontját, hogy a gyenge és Ausztria által kiszákmányolt Magyarországot versenyre kényszeríti Német- és Franciaországgal. Az okos politika azt diktálná, hogy az így elfecsérelt milliókat az ország egyéb vitális érdekeire fordítsák. A Francia és Németországgal felvett háboruban mi csak veszíthetünk s ismét szegényebbek leszünk egy pármillióval, pedig nekünk minden krajczárra szükségünk van. A prémium rendszernek ő nem ellensége, ha az egy kis haszonnal kecsegtet. Ez a javaslat azonban csak arra jó, hogy a mezeigazdák bajt okozzon. (Ugy van ugy van a baloldalon.) A cukorgyárosok kartelljéről beszél azután. Éppen olyan az, mint az öreg lengyel zsidónak az eljárása, aki őt zsidó között felosztotta egész Lengyelországot úgy, hogy egyiknek a másik területére átlépni nem szabad. (Derültség.) Hát mi fizessük meg — ugymond — a prémiumot azért, hogy a külföldön megegyék a cukrunkat. Különös nemzet ez a magyar nemzet, önfeláldozásban, önmegtadadásban nincs párja. Nincs pénzünk, de van pénzünk mindég, amikor Ausztria érdeke kívánja. (Zajos helyeslés a baloldalon.) Amíg mi küzdöttünk a küllellenség ellen, a szomszéd Ausztria gyarapodhatott, mivelődhetett. Mi védelmeztük őt s aztán le akart győzni bennünket és mikor ez nem sikerült, akkor azt akarja, hogy közgazdaságilag legyünk szolgáljaivá. (Élénk helyeslés a baloldalon.) Beszél az ipar satnyulásáról, amely satnya ipart is csak kegyelemből hagy meg Ausztria. Miért adjunk mi prémiumot annak az Ausztriának amely mindig a legridegebb álláspontra helyezkedik, valahányszor a magyar érdekekről van szó: annak az Ausztriának s egy krajczárral prémiumot sem szavazhatna meg. (Helyeslés a baloldalon.) A cukorrépa termelő gazdák soráról beszél azután s példákkal illusztrálja, hogy a cukorgyárak megbízottjai mint vizik lépre a magyar gazdákat s azután miként bannak el velük. Hogy ez így van semmi sem bizonyítja inkább, mint az a mozgalom, amely most Felső-Magyarországon megindult termelőket kiszákmányoló cukorgyárosok ellen. (Igaz, ugy van a baloldalon.) A kormánynak most egyenesen eszébe jutott, hogy a mezőgazdák segítsen, de hát hol volt a kormány a gazdaságkongresszus idejében? Kijelenti végül, hogy a javaslatot nem fogadja el. (Helyeslés a baloldalon.)

Elnök: Az ülést öt perczre felfüggeszti.

Szünet után:

Meszlényi Lajos: (Halljuk, halljuk, éljenzés a bal és jobboldalon.) Nagyon szépen köszöni a szíves fogadtatást, különösen a tuloldal részéről, mert ott a saját szónokaik iránt is ritkán szoktak ilyen lelkesedést tanusítani. Édes kíván lenni ő is a cukorvitában és szeretné megszüntetni a keserűséget, amelyet a tuloldalnak a cukorvita okoz. A kormánypárt »igen« szöcskájáról beszél ezután, amely vagyont, rangot és mindent szerez azoknak, akik kimondják. Minek kívánják a tuloldal kivágni azt a fát, amelynek oldalára egy mérges gomba tapadt: a sajtószabadságot. Mondja el a miniszterelnök Bécsben, hogy csökönnyössé lett a 16-ik szakasznál s mondja el, hogy az ellenzék ennek alapján belement a legkeményebb harcra, hogy megrázza még alapjait is a dualizmusnak. (Zajos helyeslés balról.) Senki sem járult még 67 óta annyira ahhoz, hogy a dualizmus könnyen támadható legyen, mint ez a kormány és azért talán köszönettel is tartoznak neki. Minden javaslat, amely ezután jön, csatakiáltás lesz, ha csak a kormány nem enged álláspontjából. A domináló már ezután nem az lesz, hogy mi van a javaslatban, hanem az, hogy ez a kormány terjesztette be. Ide vitték a dolgokat Erdély nagy szülőtte: Bánffy és Bánffy nagy szülőtte: Erdély. (Zajos derültség a baloldalon.) Azt mondják, hogy a kormány és feje Bécsben erősen áll, hát hogy állhat ott erősen Bánffy, amikor már maga Bécs sem áll erősen! (Zajos derültség a baloldalon.)

Elnök: Figyelmezteti a szónokot, hogy térjen a tárggyhoz!

Hentaller Lajos: Ez is tárggyhoz tartozik, hiszen Ausztriának fizetjük a prémiumot.

Meszlényi Lajos: Ez a javaslat csatasorban találja az egész ellenzékot, a függetlenségi pártot úgy, mint a 67-es nemzeti és néppártot is. Pedig a kormánypárt tapsolt nemrég a függetlenségi pártnak. (Zaj a jobboldalon.)

Elnök: Csendet kérek!

Meszlényi Lajos: Kérem az elnök urat, hagyjon engem zavarni, ugy se zavarodom én meg.

Elnök: Kérem a képviselő urat, ne tegyen észrevételt az én megjegyzéseimre.

Meszlényi Lajos: Ez a javaslat a börze számára, a börze-klikk számára készült. Ez mondja a kormánynak: adjatok, adjatok, amit Isten adott. És a kormány ad, mert szüksége van arra a klikkre. Ne mondja senki, hogy ez a javaslat a gazdák érdeke; ő is ért egy kisit a gazdasághoz és tudja, hogy nem kívánják ezt a gazdák.

Ezután Rakovszky interpellált a téglagyári munkások ügyében.

A 15. huszárezred bucsuja.

— Szép katonai unnepegy. —

A 15. Pálffy huszárezred legfelsőbb parancscsal szeptember elejétől Bécsbe helyeztetett át.

A rendelet szerint az ezred Nagyváradról Délmagyarországra, Nagy-Kikinda vidékére vonul az őszi hadgyakorlatokra s ennek végeztével lóháton egyenesen Bécsbe masiroznak, hogy elfoglalják új állomásukat.

Helyettök Nagyváradra a 7. huszárezred van Bécsből lerendelve.

Délceleg katonáink tegnap, csütörtökön reggel 6 órakor vonultak el.

A bucsuzás impozáns katonai pompával ment végbe a Ferencz József lovassági lakatya udvarán.

Már hajnali 4 órakor teljes hadi felszereléssel patkó alakjában sorakozott a huszárezred.

Kevés idő múlva vig katonazanéval egy diszszázad József ezredbeli baka vonul ki a lakatyaiba; később egy szakasz honvéd is kivonult s állást foglalt a tágas udvaron.

Az összes fegyvernembeli tiszték diszbe öltözve jelentek meg.

Megható jelenet volt a bucsuzás.

Első sorban a József ezred parancsnoka Aulich ezredes intézett bucsu beszédet a távozó ezred tisztikarához és legénységéhez. Megható szavakban fejtegette a bajtársi viszonyt s azt a családhoz hasonlított. Megemlékezett arról a szívélyes együttértésről, ragaszkodásról, mely a huszárezred tisztjei és a többi fegyvernembeli tiszték között fennállott.

A tüzérség nevében Pfrim tüzérezredes bucsuzott el az ezredtől. Hangsúlyozta, hogy a legfőbb hadur parancsát teljesíteni mindig első kötelesség; bár néha fájdalmasan érinti is a kebleket, mikor elszólítja béke időben a kedves megszokott körből.

Virányi Hyőz honvéd-ezredes a honvédség nevében magyar nyelven mondott igazán szép, katonás beszédet. Messze hallható csengő hangon bucsuzott el az ezredtől. Felémítette az ezred történetéből azokat a dicső tetteket, a melyet a 15. huszárezred a különféle ütközetekben végbevitt. Majd azzal fejezte be beszédét, hogy a milyen lehangelő a huszárokra s kimondja nyiltal ő reájuk is az ezred távozása, oly felemelő lesz Bécs városára nézve ezen többször vérkeresztiséget dicsőn kiállott ezred délczeg fiainak szolgálati uton, huszárhoz illőleg, lóháton, tüzesvérű magyar paripákon leendő bevonulása.

A brszédet zajosan, lelkesülten megéljeneztek s a zenekar a Rákóczy-indulóra zendített.

A távozó huszárezred parancsnoka Remiez ezredes, ugy Aulich ezredes, Pfrim tüzérezredes és Virányi honvédezredes beszédeire külön-külön válaszolt. El nem titkolható meghatottsággal vett bucsut az egész huszárezred nevében s a bajtársi jó viszony fenntartását kérte.

Ezután rövid pihenő volt; ezalatt a tiszték bucsuztak egymástól, ölelés, meleg kézszorítás fejezte ki azt az egyetértést, a mely a tisztikar tagjai közt fennállott.

Hat óra után indulásra vezényelték a huszárezredet.

Egyszerre felharsant: Éljen Nagyvárad város! Éljen a polgárság! Majd megindultak ki a lakatya kapuján.

Elöl a József ezred zenekara haladt vig zenével s megeredt a nótá a huszárok ajkain:

A huszárnak sohol sem találod másat
Lóhátról zörgetői szent Péter ajtóját...

Már jó messzire jártak az aradi országuton a vitézek s még utolsó bucsuzásul a kardjaikra kötött zsebkendőikkel integettek »Isten hozzadot! az itt maradtaknak.

A zenekar a város határáig kísérte a huszárokat.

A szép katonai unnepegyen a belvárosból kevesen voltak jelen, mivel nem volt tudomásuk a bucsuzásról; de a külváros népe talpon volt s megéljenezte az ezredet.

A kadgyakorlatok végeztével, négy hét múlva Pankotáról egyenesen Bécsbe vonul az ezred. A menet idő Pankotától Bécsig 21 napban van megállapítva.

Uj vasut Nagyváradról.

(Közigazgatási bejárás.)

Fröhlich Albin szarmasági birtokosnak előmunkálati engedélyt adott a kereskedelmi miniszter egy Nagyváradtól Szeghalomig vezetendő keskenyágányu helyiérdekű vasut előmunkálataira.

Az új vasut Nagyváradtól Szeghalomig a Sebes-Körözs jobb partján, a véggát tetején

haladna, tehát mintegy **parallel vonal lenne a kóti vasuttal.**

Eppen ez okból szakértők nem sok reményt fűznek az új vasut kiépítéséhez, sőt alig hiszik, hogy az létesüljön is.

A közigazgatási bejárást tegnap tartották meg a Bihar megyei vonalrészre vonatkozólag Nagyvárad város tanácstermében.

Jelen voltak a keresk. miniszter képviseletében Halász László miniszteri segédtitkár, mint elnök, Ländler Mór főmérnök és Szécsi Mór mérnök; a földmívelésügyi miniszter részéről Gallac János miniszteri tanácsos; a hadügyminiszterium részéről Ujevsky Radoszlav mérnökkari kapitány; Nagyvárad város közigazgatási bizottsága részéről Rác Mihály főjegyző, Dus László főügyész és Mayr Sándor mérnök; Nagyvárad város közönsége részéről Busch Dávid főmérnök és Gerő Ármán rendőr alkapitány; Bihar megye részéről Papp János főjegyző; a M. Á. vasutak részéről Bozóky Béta, Wéber István és Herzl József főmérnökök; a Sebes-Körözs társulat részéről Pekánovits Imre igazgató főmérnök; az engedélyes képviseletében Száhländer Károly főmérnök és végül az érdekelt községek alöljárói.

A keskenyágányú vasut állomása, Várad-Olaszi állomás néven az epreskertnél lenne. Innen a Nagytető mellett vonulna el az alföldi vasut töltésig, a hol a Fácánosnál elérné a Körözs védgátját s erre felhágva, Szeghalomig vonulna, mindenütt a Körözs mellett.

A nagyvárad határban az alföldi vasutvonal alatt külön viaducton vezeték át a pályát, mivel azt nem találta megengedhetőnek a bizottság, hogy a most létező s közlekedési utnak használt csak 4 méter széles viaducton vezessék át a vasutat.

Az érdekelt községek Bihar-Püspöki, Szt.-János, Berek-Böszörmény, Kőszeg, Homorog, Kpmádi és Csökmő.

Ma Komádiban folytatják a közigazgatási bejárást a további vonalrészre.

Gyermekek ünnepe.

— A holnap délutáni előadásról. —

Ártatlan szívű, redő nem szántotta homloku kis emberek, ti kedves gyermekek! Hozzátok intézzük szavunkat. Ünnepe lesz holnap, a ti ünnepeitek, a mikor látni és hallani fogtok olyan dolgokat, melyek büszke dobogásba hozzák kicsiny szíveteket, melyeknek látására felhangzik nevetésetek üde csengése és tapsra verődnek össze kicsiny kacsoitok.

Itt lesz köztetek az, ki életét szentelte annak, hogy nemes érzéseket ébresszen a magyar gyermekek szívében, hogy kedves dalaival még vidámbakká tegye zsenge korotok gondtalanságát.

Itt lesz Pósa Lajos, a gyermekek nagy költője, ki szép nótákat ír, sőt külön újságot is csinál ti nektek, gyermekek!

Ma este 7 órakor érkezik meg Budapestről a kiváló költő. Jertek tehát és üdvözljük magyáros szívvellyességgel, igazi örömmel!...

Pósa Lajos méltó fogadására a gyermek-előadás rendezői a vasuton összegyűlnek. Ezenkívül a gyermekvilág köréből fognak sokan kivonulni az indóházba. A gyermekeket, kik Pósa fogadásában részt akarnak venni Rátkay József kalauzolja a vasuthoz. Ezért felhívjuk mindazokat, kik az ő vezetése alatt üdvözölni akarják a gyermekek költőjét, jelenjenek meg délután 5 órakor az újvárosi elemi iskolában (Nagy-Teleky-utca) a honnan a gyermekek szép sorban ki fognak vonulni a vasuthoz.

Az előadás holnap délután pont három órakor veszi kezdetét a szinkörben, még pedig az eddig eladott jegyek száma után ítélve zsu-

holt ház előtt. A végleg megállapított műsor a következő:

1. Nyitány. Előadja a színházi zenekar.
2. Prológ. Irta: Sas Ede; elszavalja Paulay Erzsike.
3. Pósa Lajos felolvasása.
4. Gyermekkuplák. Irta: Fehér Dezső, előadja Kövessi Albert.
5. Lovassy Andor mesét mond.
6. Kaczagató históriák. Előadja Gyöngyi Izsó.
7. Nagy élőkép három részben.

Kérjük azokat a jelentkező gyermekeket, a kik az élőképben részt akarnak venni, hogy **szombaton délelőtt 11 órakor jelenjenek meg a szinkörben tartandó próbán.**

*

A gyermekünnepély első kedves prológusa ma este 7 órakor hangzik fel a vasut indóházban és a vasuthoz vezető uton a hol a nagyváradai gyermekvilág szeretettel fogja üdvözölni az ő kedvelt költőjét Pósa Lajost. Az üdvözlő beszédet Grósz Ernő, dr. Grósz Menyhért kedves kis fia fogja elmondani.

Ezuttal is kérjük a szülőket, hogy Pósa Lajos fogadtatására hozzák ki gyermekeiket, vagy küldjék őket délután 5 órakor az újvárosi községi iskolába, a honnan Rátkay József fogja őket a vasuthoz vezetni.

UJDONSÁGOK.

* **Autonomia választás Biharon.** Biharon megejtették a szaaályszerű autonomiai képviselő választás, f. hó 11, 12, és 13-án, tehát 3 napon át jelenkezhetek a helyszínén a szavazók a r. k. népiskola tantermében. — Az eredmény a következő: helyben és vidékről összeiratott 131 választó, ebből leszavazott összesen 66, tehát fele, hogy több nem szavazott, oka a nagy dolog idő, mely őket visszatartotta. — A választás egyhangulag gróf Battyányi Józsefre esett. Hogy a választást az 5-ös bizottság illetve annak derék elnöke Csathó László urad. bérlő pontosan és lelkiismeretesen vezette, mutatja azt is, hogy ellene senki részéről felszólalás nem tétetett.

* **A honvédség nagy manővere.** A 4-ik honvéd gyalogezredhez tartozó tartalékos állományú katonák már meg kapták a nyári nagy manőverre a behívó jegyet. A jövő augusztus hó 15-én kell nekik berukkolni, harminczöt napra. Nagyváradon egyesülnek a poros-jenői bakákkal és innen mennek el a nagygyakorlatra. — A császári és kir. hadseregnek szintén ez időben lesznek a nagygyakorlati szeptember huszonötödikéig tartanak. Ekkor aztán levetik a borjut, meg a bakkancsot, melyet a legmelegebb harminczöt napig czepekelt.

* **A városligethez vezető ut.** A Nagyvárad Takarékpénztár 50 éves jubileuma alkalmával a többi között 1000 frtot adományozott arra, hogy a Városligethez közvetlenül levezető ut építessék, A jeles pénzintézet igazgatósága most tudatja a várossal, hogy ha az utat öt év alatt nem létesítik, az ezer frt s ennek kamatai hovaforditása felett fentartja magának a rendelkezési jogot.

* **A tolonczház építése.** A belügyminiszter értesítette nagyvárad város polgármesterét, hogy a dolgozóház helyére építendő tolonczház tervezetét és költségvetését vizsgálat alá vette s legközelebb leküldi.

* **Bimbó hullás.** Egy kedves kis gyermek haláláról értesülünk. Nagy Béla kir. tanfelügyelősi tollnok 1 éves kis Dezső fiacskája tegnap reggel elhunyt. Temetése ma, pénteken reggel háromnegyed 11 órakor megy végbe a Szent-János-utcai 339. sz. házból.

* **Az ovoda bizottság hölgy tagjai.** A nagyvárad községi óvodabizottság tegnap délután Böszörményi Géza elnöklete alatt megválasztotta a következő tanévre az óvodabizottság nő tagjait. A régiek közül Ritoók Zsigmondnét, Sal Ferencznét, Winkler Lajosnét, Des Echerolles-Kruspér Sándornét, Recht Bauer Zsófiát újból megválasztották. Az elhunyt Bergerné helyett pedig Bulovszky Józsefnét választották be.

* **Örült az utcán.** Kápolnay Gyula rendőrbiztos egy veszélyes elmebeteg asszonyt vitetett be a kórházba. Nevét nem sikerült ez ideig megtudni s csak nagy nehezen, éppen a mániája segítségével lehetett elfogni. Azt állítja, hogy ő nagy kincset talált s ebből a kincsből van az ő fejére sugár koszoru fonva. A kórházban, a beteg állapotát súlyosnak mondják s valószínűleg nem is fog többé eszméletére térni.

* **Halálozás.** Egy derék öreg ember: Skraba Antal nyug. rendőr-örmeister hunyt el tegnap, 72 éves korában. Az öreg Skraba bácsi, mint a hogy mindenütt nevezték, hosszú ideig becsületesen töltötte be a nehéz rendőri szolgálatot. Ezelőtt egy évvel lépett nyugalomba. Hosszu idő óta súlyos betegség szegezte az ágyhoz. Temetése, ma, pénteken délután 5 órakor lesz a felső-kis-Teleki-utcai hallottas háztól. Béke poraira!

* **Rossz kezekre bizta.** P. L. nagyvárad lakos, egy heti időtartalomra, egyik rokonához utazott. A szoba gondozását különösen pedig lakótársára G. F.-re bizta. Az előbbi nyugodtan üdült a falun, itthol pedig G. F.-nek elfogyott a pénze s annyira megszorult hogy eladta az őrzés végett reá bizott fürdőkádat. A károsult tegnap haza jött s nem tudván G. F. számot adni a reá bizott holmikrol, feljelentette.

* **Hűtlen eseléd.** Papp Mari vidéki leány, egy előkelő nagyvárad családnál szolgált mint szobaleány. Tegnap előtt reggel a leány megszökött s mivel ez ideig nem tért haza, feljelentették a rendőrségnél. A leány huszonkét éves, barna, alacsony termetű. Több ruhanevét lopott el s ezeket magával vitte. Hogy hová szökött senki sem sejtí.

* **Körözés.** Széles Márton érmihályfalvai iparos, rossz fát tett a tűzre. Sikkasztott néhány forintoeskát de mielőtt elcsiphették volna, megugrott. Most ország szerinti körözése lett elrendelve. Személy leírása a következő: magas termetű, barna haju, borotvált arcu, A kis ujjja csonka. Kora negyvenöt éves.

* **Volo grófjai.** A most lezajlott háboruban olyan gyakran emlegetett kicsiny, de fontos kikötő városka egy patricziusi családnak köleszött nevet, melynek utódai még ma is élnek Olaszországban. 1430-ban élt Volóban Helene Commeno volói grófnő, aki egy a keresztes hadjáratból visszatérő nemes lovaghoz, Bayardhoz ment férjhez. Ezek alapították meg ketten a volói Boyard családot. Minthogy a család ivadékai a török inváziót a 15-ik században feltartóztatni nem tudták, a velencei köztársaságnál kerestek menedéket. Velenceze tehát birtokába vette a volói kis területet, mint a hogy a többi levantei kis országokkal és birtokokkal is tett, és Bayardnak, Voló urának, kárpótlásul különféle magas állásokat adományozott a polgárőrség kebelében. A volói grófok 1600-tól kezdve szakadatlanul hadvezérek és ezred tulajdonosok voltak. Néhányan közülök a törökök elleni háboruban tüntették ki magukat és a velencei nagytanács részéről megkülönböztető kintüntetésben részesültek. Később azonban — ugy a jelen század elején Modena városába költözött át a család.

* **Akik nem mehetnek nyaralni.** A szórakozások idénye mikor a báltermek megnyílnak s a farsangi multságok megkezdődnek. Nyáron a forróság elől menekül a ki csak teheti vidékre vagy fürdőhelyekre. Sokat azonban hivatása ideköt a poros városhoz. Ezeknek valószínűs jótétemény az üde árnyas hely, hol pár órát elszórakozhat. Nagyváradon egyedül áll e

tekintetben K á r g e r Sándor nyári mulató helye, a hol kellemes szórakozást, jó zenét, izletes ételeket és italokat találnak a napi munkában kifáradtak. Pénteken midég halesztély is van.

A huszár.

Motto: A regimentet áthelyezték stb.

Azt mondja a nóta, hogy nincs párja a molnári bakának. Hát az a molnári bakák belügye, ha nem kerül nekik, de hogy a huszárnak mindig akad, azt sok síró szem és megközmásodott vacsora demonstrálja itt Nagyváradon is. Mert hát az az eset esett nálunk hogy:

A regimentet áthelyezték
A regimentet ő! mi kár.

A lapok nem adtak hírt a távozásról a szerkesztők kása vadászaton voltak ez idő tájt, de azért az illetékes körök nagyon jól tudták, hogy hajnalban fog lenyugodni boldogságuk napja, elmennek a huszárok reggel.

De megéreztek az áthelyezést a nem illetékes felsőbb körök is, mert bámulva látták, hogy a libapecsényének ezombja is van, és a vacsorához hozott bor sokkal erősebb, és keresztelésben szükködőbb, mint mások.

Bizony oda jutottak az áthelyezéssel a váradi gazdák, hogy ha pecsenyét süttetnek, bort hozatnak, megehetik, ihatják maguk, mert nincs már kinnek juttatni a »maradék«-ot. Így pedig főzni sem érdemes, mint azt fuldokló zokogással nyilvánítják, a hadsereg élelmezési osztályának póttartalékosai, a cicusok, szakácsnék, konyha és dézsahölgyek, szóval az egész főköztös divízió.

Iparosaink között is nagy levertséget okozott a hír, mert azt hitték, hogy hű kundsajtjaik távozására miatt:

A kávéházak mind megbuknak
Czukrász üzletet bezár.

De ez a hír nem bizonyult valóznak, sőt a Lloyd új kioszkot épít és Müller Salamon tovább mosolyog.

Hanem a búcsu, az érzékeny volt.

Saját külön tudósítónkat szigorú utasítással és egy esomó »virgóniával« kiküldtük a helyszínére. A szigorú utasítás neki szólott a virgóniai a meginter juvolandó hadfinak. Tudósításunkat itt adjuk:

S. t. Amint az est leszállott a huszárok kivonultak a kaszárnyából. A dírekezió nem volt kiadva, de azért mindenki oda jutott, ahová dukált. Egy esines barna fiu után kullogtam, hogy tanuja legyen bucsuzásának. Megszólítottam:

— Vitéz ur! szokott ön szivarozni.

— Nem.

— Lehetetlen!

— Nem én. Mert csak az szokott, aki mindig szihat, én pedig csak akkor szihatok, ha van, vanni pedig ritkán van.

— Szabad lesz egy pár szivart felajánlani.

— Ide vele.

— Tessék. De tudósítást fogok kapni a bucsuzásról.

— Mit! Majd adok, de nem köszöni meg.

— Sőt köszönöm aláson gyorsan eltávolítottam magam.

De kötelességem s a szigorú utasítás sarkalt — és ime itt a tudósítás.

Kelt Nagyváradon a tenger, illetve a föld színe felett két ölnyre egy eperfa ágán.

A huszár bejött, Julesa kijött s így találkoztak az udvaron.

— El mégy Józsi? Van lelked itt hagyni?

— Van galambom, mert muszáj.

— Be nehéz szívvel eresztelek el Bécsbe.

— Mit! csak nem féltesz azoktól az osztrák ágrul eseh fába ótott pisze nimet frájláktul?

— Hát hű maradsz?

— Hű én.

— De meddig?

— Meddig? Akár Bécsig is.

— De hát Bécsbe mi lesz veled?

— Bizony nem tudom én, de ne busulj Julesa, majd csak akad ott is aki gondomat viseli.

— Áldjon meg a Teremtő, Julesa! Nem mondom, hogy szip vótál, jó se nagyon vótál, de hűsleges az vótál.

Julesa zokogva rebegte:

— Ugyi mafla ugyi . . .

Aztán pengett a sarkantyú a huszár kiment, Julesa be ment s rejtve teremről rejtü teremre halk zokogását asszonyi bu.

Hja! már az ugy esik mindig, hogy

Könnyes szemek kísérik el a

Regimentet Váradon . . .

Mig végre újabb regiment

S segítve van minden bajon.

Köbi.

IRODALOM.

— Szép Árá, tragédia öt felvonásban. Irta Márton Dávid, kiadja az Armenia szerkesztője. Cziplapja elég arra, hogy felkeltse az érdeklődést a mű iránt. Nincs magyar, aki ne rokonszenvezne a derék, hazafias örményekkel, annál nagyobb várakozással vettük tehát kezünkbe ezt a könyvet, melynek tárgya az ókori Örményország történetéből van merítve, de egy kissé gyenge a tragikai feldolgozásra. Hogy Semiramis asszir királyné férje, Ninus halála után határtalan szerelemre gyulad a szép Árá, Örményország királya iránt, hogy ezt Arának — nem a legőiesebb módon — tudtára adván, meghallgatást nem nyer, mert Árá Semiramis rableányát, Almirát szereti, hogy ezért Semiramis hadat indít Arménia ellen, melyben Árá is, Almira is meghalnak — ebből nagyon nehéz szomorujátékot csinálni. Egyik-másik alak érdekesen kezd kibontakozni a darabban (Samuramuth, Zoroaster) kár, hogy a szerző később elejti őket. A jambusok gördülékenyek, bár bottás néha akad benne. Színpadon kellő diszletezéssel hatalmas sikert lehetne elérni e darabbal.

SZINHÁZ ES MŰVESZET.

Éljen a kisiparos.

— Gyöngyi Izsó 3-dik fellépte. —

Ócska-théma, rossz poema, — minden újabb inventio nélkül.

Azonban így nyári szín darabnak »megjárja« — mert vannak benne derüs jelenetek, ha bár kissé drasztikus elementemekkel erősen megspékelve.

A publikum meglehetősen szép számmal megtöltötte a színpadot, mert a vígszínház főmája abb. a hitbe ringatott bennünket, hogy valami érdekes, kaczagató bohózatot fogunk látni.

A fázán pecsenye helyett kaptunk vén kakas hust.

A darab meséje a következő: Drivalszky Nándor gyáros képviselővé akarja magát megválasztatni s az alteregója Ujfi Izor képviselő választó kortes ráveszi, hogy a kisiparosokkal fogózzék, azoknak az érdekében tartson programbeszédet s így győzelme biztos lesz. Drivalszky ugyis tesz, össze puszipajtáskodik Csipetke János vargával s annak barátjaival, fizet nekik italt, megvesz tőlük mindent, egy szóval kedvükben jár a választás előtt, midőn azonban híre jön, hogy megválasztatott, akkor a vargát s annak familiáját kiutasítja a házból. (Ugy látszik egy magyar képviselő választás fázisait leste el Carl Weisz.) E közben az öcsese jegyben jár a varga leányával, mit Drivalszky a választás előtt nagy nehezen elnézett.

De a választás után hallani sem akart a dologról.

A választás azonban megsemmisített s Drivalszky újra fellép képviselő jelöltnek azonban Csipetke is ugyanazt cselekszi.

Mind a két párt értekezletet tart hát és pedig egy helyiségben, még pedig oly formán, hogy először Drivalszkyt dobják ki, azután Csipetke löketik ki a Drivalszky féle választó által.

Kapja fogja tehát magát Ujfi Izor a kortes ő tartja meg a program beszédet az összegyűlt választóknak — és pedig mint képviselő jelölt.

Elmondja szórul szóra azt a beszédet a melyet eddig Drivalszkyval mondatott el melynek refraniéje az, hogy: végre segíteni kell a kisembereken, éljen a kis iparos.

Ezen sujet keretén belül van még a Csipetke leányának és a Drivalszky öcsésének szerelme, egy eljegyzési ünnepe.

Körülbelül mindent elmondottunk, a mi a darabban van. A szereplők derakasan kitétek magukért.

G y ö n g y i Izsó Ujfi Izor eleven, született kortes volt. Bravurral játszott. Igazán nélkül megbukott volna a darab. Nagy tetszést is aratott. Nyílt színen is megtapsolták.

T o l n a i n é (Karolina) a házsártos oldalbordát kitűnően adta.

S o m l ó Emma (Anna) a szerelmes kis leányt kedvesen, rokonszenvesen személyesítette. Teljes otthonossággal mozgott a színpadon. Szerepét oly jól játszotta meg, hogy ismét meggyőződött bennünket arról, miszerint keresve sem lehet jobb naivat lenni, mint ő.

B á c s Károly (Drivalszky) mint mindég úgy az este is jeleskedett.

K ö v e s i (Csipetke) szintén hozzájárult ahhoz, hogy a bohózat némileg tessék. Tulzástól mentesen és nagyon jól játszott.

C z a k ó (Szavics). Kicsi szerepében is igen jó volt. Bizony itt volna már az ideje, hogy a karból kivéssék. Megállja ő a helyét mint magán szereplő is.

P e s t i K. (Drivalszky) egy szerelmes fiatal urat adott, és pedig minden nagyobb igény nélkül mondhatjuk nagyon szintelenül, esetlenül. Sehogy sem tudta az ember elhinni, hogy a Drivalszky N. tüzről pattant leánya Somló E.) hogy lehetett bele szerelmes bakfis mivolta daczára is. — Nem neki való az ilyen szerep. A hangja egyáltalában nem bír olyan tulajdonsággal, hogy mint szerelmes, csak a legkevésbé is rokonszenves legyen.

Jók voltak H o r v á t h P. (Teréz), H e g y e s y (Mityura), Szendrey (Letényi), Tompa (Froll Gábor.)

Nem hallgathatjuk el — mit már régóta tapasztalunk — hogy egy némely páholyban bosszantó nagy uri non salaneseval, con amore egész hangosan diskurálnak.

A karzatot az ilyenért leszokták pisszegni.

—s—ő.

Trilby. Javában folynak a színpadon a próbák a szenzációs színműből. A jövő hétre már valószínűleg kitézik s az előjelekből ítélve, e máskülömben képtelen darab meglehetősen sikert fog elérni. Trilbyt P. Szép Olga fogja játszani, a Svengali fantasztikus szerepét pedig Keszler Ede. A jövő hét elején tartják meg a főpróbát. Az előadás iránt, elég élénk érdeklődés mutatkozik.

S P O R T.

Meghívó.

A nagyvárad vadásztársaság összes tagjait van szerencsém, a f. évi. július hó 24-én szombaton délután 5 órakor Baranyi Zsigmond társasági tag lakásán tartandó évi rendes közgyűlésre tisztelettel meghívni.

A közgyűlés tárgysorozata a következő:

1.) a választmány jelentése a lefolyt társulati évről.

2.) jelentés a pénztárvizsgálatról, a társulati pénztáros számadásainak átvizsgálásáról, a pénztáros részére a szokásos felmentvény megadása:

3.) a jövő évi költségelirányzat tagsági díj és egyéb a vadászat gyakorlására vonatkozó választmányi határozatok közlése;

4.) esetleges indítványok, melyek azonban az alapszabályok szerint 3 nappal a közgyűlés határnapja előtt az elnökhöz írásban nyújtan-
dók be.

Nagyvárad 1897. július 11.

Rádl Ödön.
társulati elnök.

Hivatalos közlemény.

Az ipartestületi betegsegélyző pénztár.

T. Iparos Polgártársak!

A Nagyváradai Ipartestületi Betegsegélyező Pénztár alakítása körül végzett munkálatok alkalmával megfontolás tárgyává tetetett, hogy az 1891. évi XIV. t. cz. alapján létesítendő betegsegélyező pénztár, mint »ipartestületi«, létesítesék-e? Azonban arra való tekintettel, hogy az ipartestülettel az így alakítandó betegsegélyező pénztár nemcsak szorosabb összefüggésben van, mintha az ipartestületi tagoknak munkásaikat más pénztárba kellene bejelenteniök, de az ipartestület tagjainak igen sok tekintetben így kedvezőbb és előnyösebb is, azért tehát, ezen immár 5 éve fennálló ipartestületi betegsegélyező pénztár az 1892. év július havában megalakított.

A pénztár vezetősége teljes jóakarattal mindig szem elől tartotta azt, hogy az iparos polgárságot a törvénybe ütköző mulasztásokra, még mielőtt azok kihágás-sá s ennél fogva büntetendő cselekmény-nyé fejlődtek volna, jó előre figyelmeztesse s az azokból támadható kellemetlenségektől megóvja.

Az ipartestülettől megbízást nyert műhely-vizsgálók legutóbb végzett működésük alkalmával szerzett tapasztalataikról tett jelentése arról tanuskodik, hogy számtalan műhelyben dolgoznak oly munkások, kik az ipartestületi betegsegélyző pénztárhoz bejelentve nincsenek, s tudomásunkra jutott, hogy az iparosok és segéd-munkások egyrésze oly törvényellenességeket követ el, a miért súlyos és szigorú büntetés alkalmazását lesz szükséges folyamathatba tennünk.

Jól tudjuk azt, hogy az iparosságnak kevés ideje van a törvényszabta kötelezettségek megismerésére, mindazonáltal ezt, a midőn kihágás cselekménye fog fenn, figyelembe nem vehetjük. Ugyanazért jóindulattal figyelmeztetünk, de egyszersmind hivatalosan fel is szólítunk a műhelyben munkást, vagy munkásokat alkalmazó valamennyi nagyváradai iparost, ki az ipartestületnek tagja, hogy munkását, a mely napon dolgozni kezdett, attól a naptól számított 8 nap alatt, a Nagyváradai Ipartestületi Beteg segélyező Pénztárnál, az 1891. évi XIV. t. cz. 26. §-ának rendelkezése szerint, haladéktalanul jelentse be. Nemkülönb a munkásnak a munkából történt kilépése is 8 nap alatt bejelentendő.

A munkást a munkába lépéstől számított nyolcz nap alatt azért czélszerű és kell bejelenteni, mert ennek elmulasztása esetében a munkaadó az 1891. évi XIV. t. cz. 83. §-ának a) pontja alapján 20 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő, ezenkívül a míg a segéd, bejelentetlenül, nála dolgozott, az azon időre eső járulé-

kokat sajátjából kell megfizetnie; sőt, ha a segéd a bejelentés előtt beteggé lesz, az ebből eredő költségeket is a munkaadó tartozik viselni. (26. §.) A kilépést pedig azért czélszerű a kilépéstől számított 8 napon belül bejelenteni, mert azon-tól »a járulékokat a kilépés tényleges bejelentéseig (a munkaadó) sajátjából megfizetni köteles.« (27. §.)

A kilépés bejelentésével az iparos gyakran a kilépett segédet bizza meg, kezébe adván a munka- és betegsegélyező könyvet, valamint a fizetendő járulékot is. Miután többször megtörtént már azon eset hogy az így megbízott munkás a megbízásnak eleget nem tett, az ebből származó kellemetlenségek elkerülése végett köztudomásra hozzuk, hogy a kilépés bejelentésének eszközzéséről a pénztár igazolványt ad ki. Oly esetekben tehát, a mikor a munkaadó a kilépés bejelentésével a kilépett segédet bizza meg, a munkakönyv csak azután adandó át a segédnek, a midőn a kilépés bejelentéséről az igazolványt átadja.

Felhívjuk még szíves figyelmét arra is, hogy a járuléknak a munkásra eső kétharmadrésze a munkadíj fizetése alkalmával rendszeren levonandó, mert az 1891. évi XIV. t. cz. 22. §-a értelmében ezen járulékot a munkaadó »későbbben csak annyiban vonhatja le, a mennyiben a fizetés, illetve bér esedékessé válása óta egy hó még nem mult el. A munkaadó és alkalmazottja között ez intézkedéssel ellenkező szerződések, a mennyiben az alkalmazottra hátrányt hárítanak, tilosak és érvénytelenek.«

A járulékok pedig, a jelenben fennálló szokás szerint, legalább is minden négy héten a pénztárba befizetendők, mivel a járulékokat rendszeres időben be nem fizető munkaadó késlekedését, vagyis a levont járulékoknak saját szükségleteinél való, bárha csak ideiglenes, felhasználását a m. kir. Kuria egyik döntvényében jogtalan eltulajdonításnak minősíti.

A fentírottaknak folyton figyelembe tartására azon kijelentéssel hívjuk fel az iparos polgárságot, hogy a legjobb akarattal megteszünk minden lehető arra, hogy a kellemetlenségektől óva legyenek, azonban, ha a törvénybe ütköző mulasztás, vagy cselekmény jut tudomásunkra, mindenkor köteletségünknek fogjuk tartani a büntető eljárás megindítását.

Nagy-Váradon, 1897. évi július havában.

A Nagyváradai Ipartestületi Betegsegélyező Pénztár:

Tenkei József,
titkár.

Bertsey György,
elnök.

REGENY-CSARNOK.

P R A D A.

Fordította K. G.

68.

— Oh ez a Prada! Két nyilat rejtegetett újában — szegény! szegény! megcsalt, rászedett Ottóm.

Igy gondolkozott Vilmos, azonban mégis nyugalomra készítette magát s így szólt:

— De hát olyan rosszul esik az neked édes gyermekem? Atyád nem talál jobb anyát

nevelőnőnél, ő úgy gondolja. Ő azt hiszi, hogy te nagyon bízol benne.

— És — és néhány hónappal ezelőtt ugyan így tett — Vaelbek ural. És ilyen nevelőnő tanítson engem, ilyen tegyen erényessé és nemessé? Tudom, hogy szegény apámat is megcsalja mint szegény Ottót.

Vilmos ajkába harapott, szégyelte magát testvére miatt, ő is szenvedett a leánykával mikor az neki panaszkodott mert segíteni nem tudott rajta.

— Es azért jöttem önhöz, hogy megkérdejem mit tegyek — megmondjam apának, a mit Ottó urról tudok.

— Nem! — Nem — kiáltott Daisy kétségbe esve — ne irjon, ne írja meg, hogy itt vagyok.

— De Daisy ne légy olyan balga! Nem gondold meg atyád mennyire aggódik utánad ha nem talál meg s ha nem issejtí hol lehetsz? Fogadom, hogy Amsterdam egész rendőrségét mozgosítani fogják Daisy keresésére.

— De én nem akarok haza menni, ha őt nélkül veszi.

— Az ám kötelességed lesz! Daisy engedelmeskedni tartozik atyjának akkor is, ha ő jónak látja, hogy lányának második anyát adjon.

— Igen, ha az Duin kisasszony lenne! — zokogott a leány — nem volna olyan rossz, de ő ki egyik nap az egyiket, másik nap másikat — — — De bocsásson meg, mindég elfelejttem hogy az ön testvére.

— Az nem tesz semmit Daisy — — de jöjj gyermekem hagyd az egészséget menj fekdűj le pihend ki magad.

Daisy engedelmeskedett, e ritka izgalmas nap után, nagyon jól aludt, Vilmos azonban szemeit sem hunyta be, nem tudta, hogy mit gondoljon.

Prada természetesen oda irányította gonosz terveit, hogy Mac Dunollyt hálójába kerítse, ilyen emberrel csak nem szerelmeskedett volna, ha ügyéről nem volna biztos. Biztosan régen tervezte már, hogy valahogy Daisy mostoha anyja lehessen gazdag nagyon gazdag nő. De miért kötötte meg ismét Ottóval a félbeszakított barátságot.

Mikor Vilmos látta, hogy nem tud nyugodni felkelt a félig kialudt tüzet felszította s testvérenek hosszú nagyon komoly levelet írt, melyben mindent elmondott, mit Daisytől megtudott. Tanácsot nem igen adott neki, azonban hogy gondolkozik eljárása felől, nem volt szükséges kérdeznie.

A levelet korán reggel elküldte az első postával egy sürgöny kíséretében mely Dunolly urnak szólt. Vilmos gondolta, hogy a villában kimondhatatlan zürzavar ijedtség fog uralkodni. Daisyt senki sem látta, mióta Duin kisasszonnyal hazatért. Akkor nagyon vig volt. Mikor nem jelent meg vacsorára az egész házat felkutatták a kertet, a parkot míg csak a hóvihár be nem kergette őket. A rendőrséget tüstént felkergették, mindenfelé kiküldték az embereket, maga Mac Dunolly mint egy őrült szaladgált a házban. Egyedül Leonora őrizte meg hideg vérért, különféle dolgokat gondolt — — de az igazit is. Nem mellőzte gondolataiban azt sem, hogy Daisy kihallgatta őket. Az nem tűnt fel valószínűnek hogy a heves leány kiszaladt s dühében valamelyik tóba vetette magát. Be voltak ugyan fogyva de mégis hátha betörte s a jég alá merült.

Az éj végtelen hosszának tetszett a rendőrség és a villa közt állandó futár küldöttség tartotta fel az összeköttest a rendőrököt ide-oda szalajtották, csak Ankolóóra nem gondolt senki.

Reggel fele már nagyon elgyötörte Mac Duollyt az izgalom félelem, a dívánra feküdt, elaludt. Leonora lépett be, oda ment hozzá megsimogatta kezeivel homlokára csokot lehelt. Az álmosan nézett fel.

— Jani! — szólt az csillogó szemekkel — mindent tudok. Daisy megvan.

— Hol van az a senmire kellő teremtés? — dörmögött az.

— Hol? Ankelóóban Vilmosnál.

— Mi az? — az aggodalom elmúlt, harag fogta el helyét — Hogy lehet az, hogy ment oda? mit csinált ott?

Kikapta Leonora kezéből a sürgönyt és olvasá: „Daisv tegnap ide érkezett. Mindenjól van. Levél meg Vilmos.”
— Mi jutott annak az ürdöngös leánynak az eszébe? Miféle szökés ez?
Értesz valamit Leonora?
(Folyt. köv.)

T A V I R A T O K

A szultán dönt.

Konstantinápoly, jul. 15. (Saj. tud. táv.)
A szultán holnap kihallgatáson fogadja a követeket s a békepontra vonatkozólag elhatározását közölni fogja azokkal.

Apponyi beszél.

Budapest, jul. 14. (Saj. tud. távirata.)
A cukor premium ellen Apponyi is beszélni fog, már fel is iratkozott. A vita még másfél hélig elhúzódik.

Az amerikai vám tarafia.

London, július 7. (Saját tud. távirata.)
Jelentik Washingtonból, hogy a senatus és a képviselőháznak a tarifa bill közös tárgyalására kiküldött delegatusan nem tudnak egyezsége jutni. A vita főpontját az uzsora tarifa kérdése képezi.

Felkelők és mohamedánok hareza.

London, jul. 15. (Saj. tud. táv.) Angolország Kandia alá ujabban erős megfigyelő hajórajt köldött, melynek feladata lenne, megakadályozni a tovább vérengzést a felkelők és a mohamedánok közt.

Kocsin a halálba.

Budapest, jul. 15. (Saj. tud. távirata.)
Kövy Béla tiszainokai jegyző, ki két napig egyik előkelő szállóban lakott, ma egy bérkosiban megmérgezte magát.

Szerencsétlenség New-Yorkban.

New-York, július 15. (Saját tud. távirata.)
Matteavonban tegnap reggel az esőzések következtében egy víztartó megrepedt. Több munkás háza összeomlott 7 munkás meghalt.

Földrengés.

Laibach, jul. 15. Saj. tud. táv.) A vidéken s a városban, valamint Triesztben s a

Karst egész vidékén hullámszerű földrengés volt érezhető. — Szakemberek véleménye szerint a földrengés a Vezuv egy közeli kitörésével van összefüggésben. Különösen Laibachban vitt véghez a földrengés nagy pusztítást, hol a házak megrepedtek s a falakon öles részek tátonganak, a harangok megkondultak s a székesegyház tornyain a kereszt ferdére hajlott. — A lakosság ijedten menekül.

KÖZGAZDASÁG.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktözsde 1897. július 15-én.

Magyar aranyjárdék 4%	122.—
Magyar koronajárdék	100.—
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4 3/4%	123.—
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2 1/2%	101.50
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	121.—
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	98.—
Italien é i jog megváltási kötvény	101.—
Herrst szlavin földterhermentesítési kötvény	98.—
Magyar nyerevény sorsjegy-kölcsön	153.—
Ti zsa ralyozási és szegedi sorajegy kölcsön	141.—
Cs ztrák járadék papirban	102.—
Osztrák járadék ezüstben	102.—
Osztrák járadék aranyban	123.—
Cs ztrák korona járadék	101.—
1860. osztrák államsorsjegyek	146.—
Osztrák magyár bankrészevény	950.—
Magyar hitelbank részevény	395.50
Osztrák hitelintézeti részevény	368.—
Paris vista	350.50
20 márkás arany	952.—
Német birodalmi márka	58.70
London viste	119.50
Páris vista	47.55
20 márkás arany	11.73

NAGYVÁRADI SZINKÖR.

Bérlet 74-ik szám. Bérlet 74-ik szám.
Páros. Páros.
az arad-nagyvárad szintársulat által.
Nagyvárad, 1897. évi július 16-án,
Gál Gyula urnak vendégfelleptével.
O T T H O N.
Színmű.
Kezdeté fél 8, vége 10 óraker.

Holnap szombaton, bérletfolyamban:

K é t e l ő a d á s.

Délután fél 4 óraker, félhelyárrakkal:
Jótekonyczélú gyermek-előadás.

Este fél 8 óraker rendes helyárrakkal:

Nap és hold.

Nagy Operette.

A szerkesztésért felelős:

Dr. V U C S K I C S G Y U L A.

Halestély

A Kálvária hegy alatt levő

nyári mulató-helyiségemben
ma és minden pénteken

HALESTÉLY.

Dula Miklós zenekara válogatott darabokat játszik.

Kedvezőtlen idő esetére **tágas fedett üveges terem** áll t. vendégeim kényelmére.

Főszlyt helyezek a tisztán kezelt **italokra.**

Tisztelettel

Kárger Sándor,

nyári vendéglő tulajdonos.

Telefon összeköttetés.

3060. szám

1897. tk.

Arverési hirdetmény

A nagyvárad kir. törvényszék, mint telekkönyv hatóság által a nvárad iat. szert. Káptalan végrehajtatónak Petrovics Mária, Petrovics Ilona, Petrovics Ferenc és kiskoru Petrovics Stefánia végrehajtást szenvedők elleni 2236 frt. 50 kr. tőke s járuléka iránti végrehajtási ügyében végrehajtási szenvedő tulajdonául felvett ezen tlkvi hatóság területén fekvő s a nagyvárad i 491. sz. betétben foglalt A I. 1. 2. r. sz. a. házra és II. 1. 2. rend. sz. a. szőlőkre, a kért végrehajtási árverés az 1881: LX. t. cz. 146. §-a értelmében elrendeltek s foganatosítására határidőül **1897 évi szept. hó 11-ik napjának délelőtti 9 órája** ezen kir. törvényszék árverelő helyiségében kitzetik.

Kikiáltási ár a házra 10080 frt. a szőlőkre pedig 646 frt. azonban az árverésre kitzított ingatlan szükség esetén ezen áron alúl is el fog adatni. Venni szándékozók bánatpénzül a kikiáltási ár 10% át vagyis 1008 frtot illetve 64 frt 40 kr. tartoznak készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirokban letenni.

A vételár 3. részletben fizetendő és pedig az első részlet az árverés napjától számított 1 hónap alatt, a második részlet ugyanazon naptól számított 2 hónap alatt, a harmadik részlet ugyanazon naptól számított 4 hónap alatt; minden egyes vételári részlet után, az árverés napjától a fizetés napjáig 5% kamat fizetendő.

Ezen árverés feltételei a hivatalos órák alatt a tlkvi hatóságnál és a kapitányi hivatalnál megtekinthetők.

Nagy-Várad, 1897 évi május hó 11. napján.

A kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.

Olasz

kir. törvényszéki bíró.

A m. kir. sz. osztály-
sorsjáték ügyében.

FIGYELMEZTETÉS.

Mint a m. kir. szab. első **Ostálysorsjáték** nagyvárad i

főelárusítója

van szerencsém a n. é. közönség szives figyelmét az iránt felhívni, idejekorán előjegyzés által, magát biztosítani, hogy minden reáfizetés nélkül sorsjegyhez jusson.

A rendkívüli érdeklődés, mely ezen gyönyörű tervezettel bíró ostálysorsjátékok iránt már is mutatkozik, ugyanazt az eredményt szülheti, a minőt Németországban, (a hol évek óta a nagy közönség kedvencz játékát képezi) t. i. hogy a huzás előtt csak magas ártóval lehet sorsjegyhez jutni.

Összesen 100,000 lesz kibocsájtva, melyek közül 50,000-re okvetlen nyerevény jut. A főnyerevény a legkedvezőbb esetben

„Egy millió korona”

Ezen kívül van számos nagy nyerevény és pedig: 400,000, 200,000, 100,000, 90,000, 80,000, 70,000, 60,000, 50,000 stb. korona értékben és a legkisebb nyerevények is többre rúgnak a sorsjegyek vétel áránál.

Az első huzásra a következő **eredeti árrakon** kaphatók nálam sorsjegyek:

Egy egész eredeti sorsjegy	6 frt — kr.
Egy fél	3 »
Egy negyed	1 » 50
Egy nyolczad	75 »

Végül figyelmébe ajánlom a n. é. közönségnek, okulva a multakon szükségletét csakis a helyi piacon beszerezni, ezáltal rendkívül sok kellemetlenségtől óvja önönmagát a kicserélés, illetve a megújításnál és azonnali kifizetésnél. A huzáskor **minden nevezetesebb nyerevény után sürgönyileg leszek értesítve, mely üzletemben nyilvánosan kiragasztva lesz.**

Teljes tisztelettel előjegyzéseket elfogad

Kiss Dávid

a m. kir. sz. osztálysorsjáték nagyvárad i főelárusítója **külföldi**

Viszontelárusítók oly árban kaphatnak sorsjegyeket, mint az igazgatóságnál.

VASUTI MENETREND.

Érvényes 1897. évi május 1-től.

Kolozsvár—Nagyvárad—Budapest.					Budapest—Nagyvárad—Kolozsvár.					Püspök-Ladány—Debreczen—Érmihályfalva.							
	Gy. v.	Gy. v.	Sz. v.	Sz. v.	V. v.		Gy. v.	Gy. v.	Sz. v.	Sz. v.	V. v.		Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	V. v.
Kolozsvár ind.	11 01	5 23	7 00	6 13	2 23	Budapest ind.	9 15	2 15	5 45	8 30	7 05	P.-Ladány ind.	1 31	4 01	6 02	2 40	6 12
B.-Hunyad >	12 20	6 39	8 37	7 54	4 59	Nagykátá >	10 20	3 25	7 54	10 16	9 06	Debreczen >	3 05	5 30	8 00	4 07	6 12
Csucsá >	12 52	7 08	9 19	8 32	4 49	Szolnok >	11 19	4 23	9 27	11 31	10 37	Érmihályfalva érk.	4 06	6 44	9 17	5 09	7 40
Bucsa >	—	—	9 33	8 51	5 13	P.-Ladány >	12 55	5 55	11 53	2 00	5 00	Érmihályfalva—Debreczen—Püspök-Ladány.					
Brátka >	—	—	9 50	9 10	5 38	Báránd >	—	—	12 07	2 12	5 17	Szá. v. Sz. v. Sz. v. Sz. v. V. v.					
Rév >	1 34	7 46	10 08	9 30	6 13	Sáp >	—	—	12 25	2 27	5 38	Érmihályfalva ind.	6 47	11 17	5 40	9 18	—
Élesd >	† 1 48	† 7 58	10 25	9 48	6 42	B.-Ujfalva >	1 33	6 30	12 46	2 47	6 04	Debreczen >	8 40	12 36	8 15	10 31	3 48
Mező-Telegd >	2 01	8 11	10 42	10 07	7 10	M.-Peterd >	—	—	1 00	3 00	6 21	P.-Ladány érk.	9 46	1 45	9 45	11 38	5 24
F.-Vásárhely >	—	—	11 01	10 27	7 38	M.-Keresztes >	—	—	1 14	3 12	6 37	Debreczen—Nagy-Léta—Vértés.					
Várad-Velenceze >	2 25	8 33	11 10	10 37	7 51	Bors >	—	—	1 28	3 25	6 56	V. v. V. v. V. v. V. v. V. v.					
Nagyvárad érk.	2 30	8 38	11 17	10 44	8 —	Püspöki >	—	—	1 36	3 32	7 08	Debreczen i.	8 35	4 17	Nagy-Léta-Vértés ind.	5 25	1 05
Nagyvárad ind.	2 37	8 43	11 32	11 04	2 22	Nagyvárad érk.	2 11	7 08	1 48	3 42	7 22	Sáránd >	9 31	5 11	M.-Pályi >	5 47	1 30
Püspöki >	—	8 51	11 42	11 14	2 37	Nagyvárad ind.	2 18	7 15	2 06	3 58	1 22	H.-Bagos >	9 46	5 26	H.-Pályi >	6 03	1 48
Bors >	—	—	11 50	11 22	2 48	V.-Velenceze >	2 25	—	2 30	4 05	1 31	H.-Pályi >	10 08	5 46	H.-Bagos >	6 22	2 07
M.-Keresztes >	—	—	12 03	11 37	3 20	F.-Vásárhely >	—	—	2 41	4 16	1 46	M.-Pályi >	10 23	6 00	H.-Bagos >	6 47	2 34
Mező-Peterd >	—	—	12 15	11 50	3 38	M.-Telegd >	2 50	7 43	3 03	4 38	2 19	N.-Léta-Vértés érk.	10 46	6 20	Debreczen é.	7 25	3 18
B.-Ujfalva >	3 14	9 22	12 29	12 05	4 16	Élesd >	† 3 04	† 7 56	3 21	4 56	2 50	Sáránd—Derecske. Derecske—Sáránd.					
Sáp >	—	—	12 47	12 26	4 49	Rév >	3 26	8 18	3 45	5 20	3 32	Sáránd ind.	9 41	5 21	Derecske ind.	6 00	1 49
Báránd >	—	—	1 01	12 42	4 13	Brátka >	—	—	4 06	5 43	4 08	Derecske ér.	10 00	5 40	Sáránd érk.	6 20	2 09
P.-Ladány >	3 56	10 03	1 34	1 19	5 31	Bucsa >	—	—	4 27	6 05	4 36						
Szolnok >	5 31	11 44	3 35	3 37	—	Csucsá >	4 17	9 7	4 53	6 32	5 13						
Nagy-Kátá >	6 25	12 41	4 45	5 00	—	B.-Hunyad >	4 50	9 07	5 32	7 16	—						
Budapest érk.	7 40	1 50	6 20	7 00	—	Kolozsvár érk.	5 55	10 37	6 59	8 34	—						

Nagyvárad—Szeged.			Szeged—Nagyvárad.			Nagyvárad—Arad.			Arad—Nagyvárad.		
	Sz. v.	Sz. v.	V. v.		Sz. v.	Sz. v.	V. v.		Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.
Nagyvárad ind.	10 20	4 25	7 30	Szeged ind.	3 45	10 25	6 40	Nagyvárad ind.	10 20	4 25	7 30
Ösi >	10 30	4 36	7 44	H.-M.-Vásárhely >	4 44	11 04	7 57	Ösi >	10 30	4 36	7 44
Less >	10 48	4 56	8 06	Orosháza >	5 39	11 54	9 38	Less >	10 48	4 56	8 06
Cséffa >	11 03	5 12	8 29	Csaba >	7 01	2 33	4 50	Cséffa >	11 03	5 12	8 29
Szalonta >	11 26	5 37	9 08	Gyula >	7 27	3 05	5 26	Szalonta >	11 26	5 37	9 08
Kötegyán >	11 46	† 5 57	9 37	Sarkad >	7 47	3 27	5 56	Kötegyán >	11 46	† 5 57	9 37
Sarkad >	11 57	6 09	9 51	Kötegyán >	† 7 56	3 39	6 09	Sarkad >	11 57	6 09	9 51
Gyula >	12 21	6 34	10 21	Szalonta >	8 23	4 10	6 47	Gyula >	12 21	6 34	10 21
Csaba >	2 10	7 22	4 42	Cséffa >	8 42	4 34	7 18	Csaba >	2 23	7 17	4 32
Orosháza >	3 10	8 32	5 48	Less >	9 04	5 00	7 51	Kurtics >	3 28	8 20	5 38
H.-M.-Vásárhely >	4 00	9 26	7 00	Ösi >	9 21	5 19	8 15	Arad érk.	3 55	8 47	6 05
Szeged érk.	4 35	10 20	7 55	Nagyvárad érk.	9 32	5 30	8 30	Arad ind.	5 10	11 20	9 35

Nagyvárad—Belényes—Vaskóh.			Vaskóh—Belényes—Nagyvárad			Nagyvárad—Gyoma			Gyoma—Nagyvárad		
	Tv. sz. sz.	Sz. v.		Sz. v.	Th. v. sz. sz.		V. v.	Sz. v.		Sz. v.	V. v.
Nagyvárad ind.	4 10	2 27	Vaskóh ind.	2 55	2 20	Nagyvárad ind.	5 50	2 37	Gyoma ind.	3 48	2 40
V.-Velenceze >	4 24	2 38	Lunka-Rézbánya >	3 07	† 2 33	Ösi >	6 09	2 51	Déva-Ványa >	4 37	3 40
Félix-Fürdő >	4 51	3 —	Szudrics >	3 34	3 02	Uj-Palota >	6 24	3 05	Körös-Ladány >	5 13	4 23
Kardó >	5 09	3 14	Belényes >	4 02	3 41	Gyires >	6 41	3 17	Szeghalom >	5 40	4 55
Magyar-Gyepes >	6 09	4 04	Sonkolyos >	† 4 23	† 4 04	Körös-szeg >	7 02	3 36	Vésztő >	6 12	5 36
Tasádfő >	6 26	4 18	Belényes-Ujlak >	4 35	† 4 16	Szakál >	7 39	4 05	Kót >	6 38	6 08
Drág-Cséke >	6 51	4 33	Borz >	† 4 44	† 4 26	Nagy-tóti >	7 55	4 21	Iráz >	6 52	6 28
Magyar-Cséke >	7 11	† 4 48	Sólyom >	5 01	4 46	Komádi >	8 25	4 32	Komádi >	7 10	7 02
Dusesd >	† 7 26	† 5 —	Gyanta >	5 22	† 5 07	Iráz >	8 42	4 49	Nagy-tóti >	7 22	7 14
Szombatság-Rogoz >	8 07	5 35	Hollód >	5 36	5 22	Kót >	9 19	5 14	Szakáll >	7 48	7 49
Hollód >	8 19	5 46	Szombatság-Rogoz >	5 57	5 54	Vésztő >	9 44	5 32	Körös-szeg >	8 11	8 13
Gyanta >	8 33	† 5 59	Dusesd >	† 6 21	† 6 25	Szeghalom >	10 34	6 13	Gyires >	8 33	8 38
Sólyom >	8 59	6 24	Magyar-Cséke >	6 33	† 6 40	Körös-Ladány >	11 —	6 31	Uj-Palota >	8 47	8 53
Borz >	† 9 14	† 6 38	Drág-Cséke >	6 54	7 11	Déva-Ványa >	12 03	7 21	Ösi >	9 03	9 13
Belényes-Ujlak >	9 26	6 49	Tasádfő >	7 08	† 7 27	Gyoma érk.	12 45	8 06	Nagyvárad érk.	9 20	9 32
Sonkolyos >	† 9 39	† 7 01	Magyar-Gyepes >	7 22	7 50	Nagyvárad—Érmihályfalva					
Belényes >	10 25	7 35	Kardó >	7 55	† 8 31	Érmihályfalva—Nagyvárad					
Szudrics >	10 48	7 57	Félix-Fürdő >	8 08	† 8 45	Nagyvárad ind.	6 50	5 45	Érmihályfalva ind.	5 05	5 25
Lunka-Rézbánya >	11 17	† 8 22	V.-Velenceze >	8 37	9 09	B.-Püspöki >	7 17	6 02	Érselind >	5 37	6 06
Vaskóh érk.	11 33	8 37	Nagyvárad érk.	8 47	9 19	Bihar >	7 46	6 25	Székelyhid >	6 14	6 51

N.-Várad—Püspök-Fürdő—Félix-Fürdő						
	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.
Nagyvárad ind.	—	9 50	—	4 45	—	7 42
V.-Velenceze ind.	8 29	9 59	2 34	4 54	6 46	7 51
V.-Velenceze érk.	8 32	10 —	2 48	4 55	6 47	7 52
Püspök-Fürdő érk.	8 52	10 14	3 07	5 14	7 04	8 11
Félix-Fürdő >	9 06	10 37	3 21	5 31	7 20	8 28

Félix-Fürdő—Püspök-Fürdő—N.-Várad						
	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.
Félix-Fürdő ind.	9 08	10 42	3 23	5 35	7 23	8 30
Püspök-Fürdő >	9 19	11 —	3 37	5 52	7 35	—
V.-Velenceze érk.	9 34	11 16	3 52	6 08	7 50	8 49
V.-Velenceze ind.	9 36	11 17	3 54	6 09	7 53	8 50
Nagyvárad érk.	*9 50	11 27	*4 08	6 19	*8 07	9 —

Szombatság-Rogoz—Dobrest.			Dobrest—Szombatság-Rogoz		
	Vegy. v.	Vegy. v.		Vegy. v.	Vegy. v.
Szombatság-Rogoz ind.	8 10	—	Dobrest ind.	5 03	—
Nánhegyes >	† 8 36	—	Nánhegyes >	† 5 13	—
Dobrest érk.	8 46	—	Szombatság-Rogoz érk.	5 37	—

Székelyhid—Margitta			Margitta—Székelyhid		
	V. v.	V. v.		V. v.	V. v.
Székelyhid ind.	10 02	8 —	Margitta ind.	4 35	4 45
Apátkeresztur >	10 56	8 46	Monos-Petri >	4 46	4 57
V.-Ábrány >	11 12	9 —	V.-Ábrány >	5 57	5 10
Monos-Petri >	11 24	9 11	Apátkeresztur >	5 13	5 29
Margitta érk.	11 35	9 21	Székelyhid ér. reg.	5 54	6 10

A vonatok közlekedési ideje középeurópai idő szerint van kitéve.
A vastagabb számok este 6 órától reggeli 5 óra 59 percig terjedő éjjeli időt jelentik.
A †-tel jelzettek feltételes megálló helyek.
A * jelzettek Nagyvárad-vásártér megállóhely.

Nyomatott laptulajdonos: Szent-László nyomda-részvénytársaságnál Nagyváradon.